

Francija, ljudje z juga, 20.12.1993

V Avignonu so na petkovo noč rasisti zanetili požar v knjigarni Holstein; na stene so se podpisali z Davidovimi zvezdami. V Montpellieru na bencinski črpalki mladenka toči nafto, ko jo nek zamaskiranec z orožjem v roki prisili, da mu izroči kreditno kartico z ustrezajočo kodo; zaklene jo v prtljažnik nekega avtomobila, se ustavi pri nekaj bankomatih, da bi dobil kar največ denarja in odide. Dekletu uspe priti iz prtljažnika tri ure kasneje. Na Korziki je lovec prenašal pravkar ubitega divjega prašiča; nek drug lovec pa misli, da ima pred očmi živega divjega prašiča, ustrelji in ubije prvega lovca.

Jaz, Beduinka jezika in njegovih spodrsljajev. Na splošno sem videti miroljubna. Zgrožena zaradi nasilja.

Moj šotor je iz žakljevine. S plastičnimi odpadki mašim svoje brodolome.

Hišica v Vili Devotu

Zakaj je oče nekje na začetku moje pubertete puščal na dosegu moje roke revolver? Namesto da bi delala naloge, sem se popoldan, ko sem bila sama doma, zabavala z vrtenjem bobniča in napenjanjem petelina. Krogle so bile zraven.

Močan življenjski nagon mi še vedno preprečuje, da bi stvarnost združila s silno željo.

Kuharski recept

Antonin Artaud je pisal uredniku neke revije:

*"Književnost me pravopisno bolj malo zanima, a če boste morda presodili,
da je pesem vredna objave, vas prosim, da mi pošljete korekturne pole,
kajti rad bi zamenjal dve ali tri besede."*

Skrivnost pisateljevanja je - se mi zdi - onkraj genija, sreče ali norosti, v spreminjanju, do zadnjega diha besedila, tistih dveh ali treh besed, ki so zaradi svoje netočnosti odveč, zavajajoče ali nadležne.

Pritlikavka

Zelo pozno sem spoznala, da človek, ne samo, da ne raste več, temveč se celo skrči, pa ne v kolenih, pač pa povsod. Nekdo, ki me že nekaj časa ni videl, mi je rekel: Mislil sem, da si dosti višja. Potem sem se morala začeti vzpenjati na prste na nogah, da sem dosegla stvari, ki sem jih prej jemala brez težav. Zdaj živim v zračniku nad tlemi. Pogled na svet od spodaj. Kako doseči oblake, mizo, njegove izmikajoče ustnice.

Ona, ribička

So večeri, ko bi hotela biti portugalska ženska
v skrajno črnem od glave do peta
z eno samo nalogo, da bi čakala na plimovanje, ki prinaša
in odnaša mojega moža, alge in ribe.
A pri razdelitvi vlog
mi je bilo naloženo verjeti, da lahko razbiram zamahe nihanj
svoje, tvoje duše in duš najinega sorodstva prikazni
o, umirajoče pobleščavanje rib v mreži
in jaz, zlogovaje tvoj obraz s svojim razmagnetnim kamnom iz Rosette
ped za pedjo, preobračanje dni, noči in bedenj
kož in znojenj, v katerih sem nepreklicno tujka
(toliko časa nisem bila v nobenih tvojih sanjah!)

in zdaj te prinaša plima v moj tok, v mojo delto
tebe, ki vstajaš iz morskih stebel, pene, škarpine
kač, morskih pošasti, mrež, sekstantov
prikazni - saj morske so tiste prave -
bolečih glasov, zvijanj
prevedi mi, prevedi mi
ki veslam proti toku in postajam utrujena
moja senca postaja utrujena, prosi počitka, dviga bel prapor,
saj, čeprav se zlepi s tvojo senco, sta senci dve
potem; povej mi zgodbo:
"trte po navadi zasadijo med kamne,
kajti kamni zbirajo vročino dne
in jo ponoči vračajo trtam"
in si me prijel za roko in mi jo podržal na nekem mlačnem zidu Lizbone.

Morda si bil razumel, da je tisti moj večer,
da sem portugalska ribička in da nočem imeti v mislih nič drugega
kot bitje črte obzorja, pesek pod nogami
in pika.

Zadnja Tosca

hočem kris, z rezilom v obliki kače, ki je že večkrat služil, da ne zgreši,
ki v svojih zavojih hrani porjavelo kri, vate zabosti kris do ročaja

Ob nekem svitu junija 44
brezimni angel
Med sedmimi judi, ki jih je v Rillieuxu
ubila francoška
vojska,

je mlad, visok in svetlolas neznanec
zapel za druge
zase
e lucevan le stelle
krvnički ga niso pustili
bali so se
da bi se mu izvil
iz prsi
poslednji

nihče mi ne drami
usta na usta
ohromljenega
srca

Poslovenila Marjeta Drobnič

Luisa Fitoransky (Argentina, Francija): pisateljica, eseistka, pesnica. Izdala je osem knjig poezije in štiri romane: *Cheveux, toisons et autres poils* (1991), *Chinois, chinoisers* (1984), *Partir, te dis-je* (1984), *Medeni mesec* (1995).